

De Sabanci Merkez Moskee in Adana, de grootste moskee van Turkije, 2013.

Marokkaanse dragers kopen belastingvrije goederen in de Spaanse enclave Melilla, en verkopen dat in Marokko, 2011.

Een bezorger telefoneert voor een barricade van prikkeldraad in de Egyptische hoofdstad Cairo, 2012.

De Middellandse Zee is het middelpunt van vele contrasten. Luxe jachten, uitgedroogde vluchtelingen, oorlog en orgie: de Belgische fotograaf Nick Hannes legde het allemaal vast.

Méditerranée, all inclusive

De op 25 januari overleden Griekse bard Demis Roussos noemde zijn muziek de soundtrack van het mediterrane levensgevoel. Roussos werd geboren aan de zuidkust van de Middellandse Zee, in de Griekse wijk van Alexandrië in Egypte. Hij blies zijn laatste adem uit aan de noordkust, in de Griekse hoofdstad Athene. Zijn fans uit koude landen verberden bij het luisteren naar zijn stem heimelijk schelpdieren op zonovergoten terrassen, keken naar havens vol glinsterende jachten en stranden vol schone rechtstreeks uit Arcadië. Het *Schönes Mädchen aus Arcadia* kon zowel uit het utopische Arcadië van Vergilius komen als uit het reëel bestaande Griekse departement Arcadië op de Peloponnesus.

Toen de Belgische fotograaf Nick Hannes het geboorteland van Demis Roussos aandeed, was de Arabische Lente daar net overgegaan in een grimmige winter, vol vuilnis, armoedzaaiers en oproerpolitie. In de stad waar Roussos zijn laatste adem uitblies, trof Hannes steegjes vol junks op zoek naar nog niet-gebruikte aderen, en Afrikaanse migranten op bedjes van karton. Aan de Griekse kust was hij te gast op een trouwpartij. Locatie: een tankstation van Shell. Sinds het uitbreken van de eurocrisis is het huren van een zaal voor flink wat gewone Grieken een te kostbare aangelegenheid. In Misrata in Libië legde Hannes kinderrugzakjes vast aan een winkelgevel vol kogelgaten, in de Gazastrook de lange corridor waarmee hij deze openluchtgevangenis betreedt. Op het Italiaanse eiland Lampedusa vond hij ondertussen de wrakken van de bootjes waarmee illegalen, vertrokken van de zuidkust van de Méditerranée, de noordkust probeerden te bereiken. Syrië, Libanon, Gaza, Egypte, Libië, Algerije, Tunesië, Marokko – allemaal gelegen aan de Middellandse Zee. 22 Landen bezocht Hannes in een tijdsbestek van vijf jaar. Het adembenemende fotoboek dat uit die reizen voortvloeide, *Mediterranean*, mag met recht contrastrijk worden genoemd. Noem Hannes' benadering, vrij naar de hotels aan de Turkse Méditerranée waar Corendon zijn geld verdient, *all inclusive*. Hij fotografeerde in mediterrane oorlogs- en crisisgebieden, maar ook op plekken waar ze het levensgevoel van Demis Roussos en Julio Iglesias proberen op te roepen, in Benidorm, in Monaco, in Cannes en in Palma de Mallorca. Het resultaat is een hallucinerende serie beelden. Aan één en hetzelfde water liggen de jachten van Monte Carlo en de kapotgeschoten straten van Sirte in Libië. Dit is de zee van de bezwete Noord-Europese partijpopulatie van Ibiza die van de uitgedroogde Nigerianen op zoek naar een beter leven. In de branding van deze zee kun je op orgieën stuiten, maar eveneens op Mariaprocessies. In het witte zand van Gaza graven jongens zich in, hetzelfde witte zand vind je even noordwaarts, in Tel Aviv, waar het dankzij het antiraket schild Iron Dome voor jonge meisjes goed toeven is.

Als motto koos Hannes een citaat van de Britse historicus Ernle Bradford, biograaf van illustere mediterrane persoonlijkheden als Caesar en Cleopatra: 'De Stille Oceaan is misschien de meest onveranderlijke en en tijdloze van alle Oceanen, maar de de Middellandse Zee viert de voortgang van mensheid.' Dat mag voor meerdere interpretaties vatbaar heten.

Olaf Tempelman

Mediterranean. The Continuity of Man, 39,50 euro, ISBN 978 94 9208 110 0

Jonge Palestijnen spelen in het zand op het strand van Gaza, 2014.

Een vrouw hoelahoept in Ein Gev, in Israël, aan het Meer van Tiberias, 2014

Spaanse vrouwen eten een hamburger in La Linea, op de grens met Gibraltar, 2010.

Het nachtleven in Marmaris aan de Turkse kust eindigt in een schuimfeestje, 2013.

Toeristen proberen een Segway uit in de haven van het Spaanse Marbella, 2010.